

Nyman

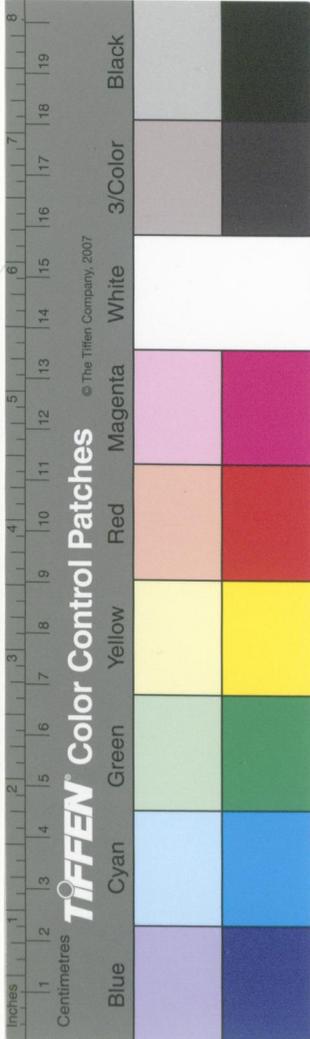
Kol. W-v

Wanter, sagor och sägner från Närke

27

1. Gälfolke språkare ännu i Roflup had
dub ain gång blivt ett bän fid, sum
had have ordmen um häm vinda.
Påmuska villd nö tova i dräpa in,
bora anafolke sä: "A makkin fid
mä i, sä är i sä fram Gie upa i D,
lättin bara leva upa." Bän väkst
upp ä ordmen var all stäl på mä i: i
vazza ä upa golve. Mä molk bläiv
in mota. He var sä jindur, ännu häni
änt känd gä sunn hälldur, um in änt
var på mä. - In häni var fjör ä
gammult, ä läfft da ännu da ite gädn
upa ännu störan stäiv; ordmen råka
har ätt runt gät, Kraup lit ite ä
bläiv mä all bott. Poikin bläiv mi häi
must foigatur, Kija ä gät mä ännu
skrä ä häi ännu stäiv skuld vältra,
bott ä g he gjäst ma ättust. Ä sä
jindur var i: man råka triendi miki
silvur pängar ä poikin bläiv ännu
pikau man. Bora ordmen var ä
bläiv bott.

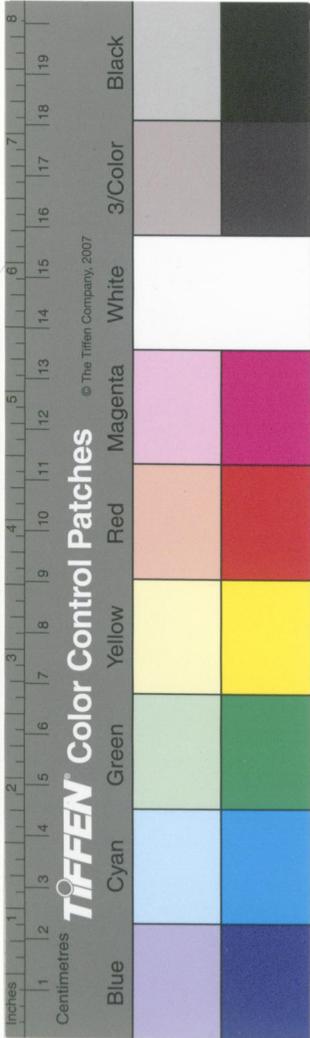

2. Umm ga Waig-Fälkub upp Ormsi mu
all hända ma ha hied ätt ä anat. He
när han sä, sum kind vaigöder. ätt
är vor Astusbiggi, har upp Nuka
e iuc ni ma varje; härma skaffa de
hö ätt ga Waig-Fälkub. Han kam just
Kuinnmissläen, lapp nuan ring umi-
kring hien ä njiina färi se salvor,
hemm visst hola e vär. Man tröd,
än in ma straid ma tuli kridur ut,
sum häd so ilakata luft, än änt voi-
ga töst tit mer. Uppa hon visa klär
hien mängot är sköna främ värgar.
Bora ätt är träffa hangäl lige
sjukur ä nu gjöd värga flur än
sjuätte rubul skada iinda se.

Ädudk träffa ga Fök vor e Pasckup
ä vield gära öder ivi äns krias.
Sja sä böndaskelugi: "Umm Gjöfär
Chevårar min krias, sju hupl tinn
öder sy ingeting." Han svora: "Du ska
bli ä mä mittlost rikin." He draid
änt liggit här bakit, forrfor var-
gen klär rikin mer.

3. Nin Gütabo Kelng lit ädudk trigg
ain Kuppusk främ Nibi upp Doft se
ä läta kupp se. Basta Klav ällda Fär-
mä sa kelngi te Kuppuska: "We gå mi
forr e basta; to me ära goli, sja kan tu
hakit gå." He trita Kuppuska mikki,
ross än a gick te gäand. Sum kuilldi
kam, sja kind hon failat stärkan värk
ä Darning iute Kruppen, ross än a töd,
än dein vär färi hände. Hon lö vikur
vis upp ringgi, kätt ä ättust mut
skaff hö ätt Kuppuska, likas ä mä a
ä haia kridur ä r. Fär änt klapp e gi-
ta umm ätur.

4. Ute Stor-Kärga gjöst ädudk ain taek
ä mikki folk var Gjög trigg. Färmi lä
änn man umm ällkanna, bora bö-
daskelugi lai änt färi mikki väsendi
lias ättu. He trita in allta mikki. Sum
in mi sin gäng fikk kaun e händri,
sja, sja sattu änn snack tit iute ä
hian ätt hussmör drick ma vänli öder:
"Skäl!" Hon Drakk ma, bora kind gjösta
ain tuzghait inalles; anan moren var
linc goli uppkid ä sja kind a moe
än ätt rest iute a. Do a Drakk sja

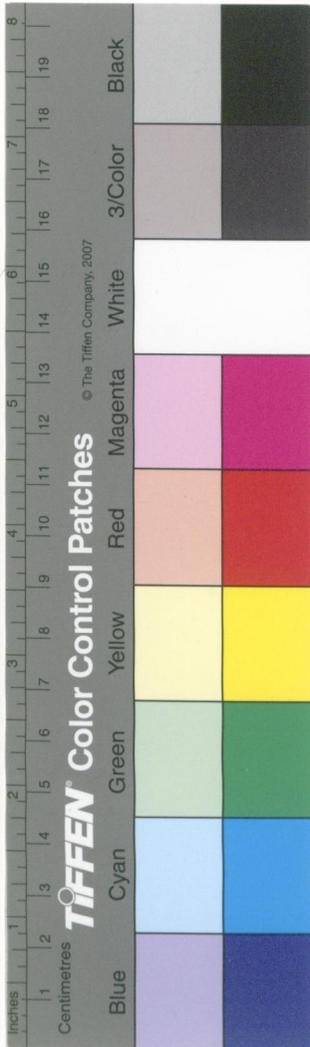

molk, blái e e friin, þora áti kenda
 ánn skarpan vörk iute se, sum kam
 þar fram, ánn makkin gnavla á þar
 voss ánn á tikul blái utale á má
 stór máli börja skri átt átt molk,
 ánn makkin stur kinn drikk se mät-
 tar. Þá sáks dua vor umm, ija
 lit á þing ánn klókan mann fram
 lombusa á fram þar fikk á furet
 vita, ánn á had makk iute se, sum
 váttra se fram ánn si te ára. Þá
 þánnar ga stakkann var iyya sterc
 hupp snair: þou had láti á in
 máks allta stóruv. Átt kinn e ánn
 frásst, anahott dainur á solv hál-
 dur livar e makkin á. Mann
 þánnara skilid síki ánn svattan
 hillo piss á giva iute e. Þou gjöra
 má, þora kakt nura stinn rakast á
 de.

5. Ánn man lapp germ skón á só
 de ánn, sum þugg ví á fráa ottu,
 þola: en gjör. Ánnan ávara: "Ja
 gar fram ánn áskilklomp átt þau,
 sum ja vill lit mót átt folks-
 þau, þora þola vill túk?" "Ja vill,
 svora þou, "þip átt fél ott me."

"Gítt nó," sa ánn, "þar á ánn þari,
 þá þar á átt áðift þau, þe ska ja to-
 va ott me; þar á má átt grát fél,
 sum du kam stala um þu vill, á
 þar má ára ve þou hálftur." Þou
 stivu da ina donna á ráka þari
 svand e vaggá, má sum all ánn
 áov. Sum nu þau framand kinn
 se te vaggá, þar má njusa þari.
 Þemann, sum nu fikk ánn, ánn e
 var þanilaka, ropa: "Gis hálpe!"
 Nu blái en hármast áigur, lád te
 á gjándur á to áskilklomp
 má se. Ánn vát þemann þerja
 upp á spráka feru þau, þola
 þara þum had veri iute á þois
 þum had kumi þrör, svor ánn
 þussþou skákt á grei fáli
 áttu áttu þar feru.

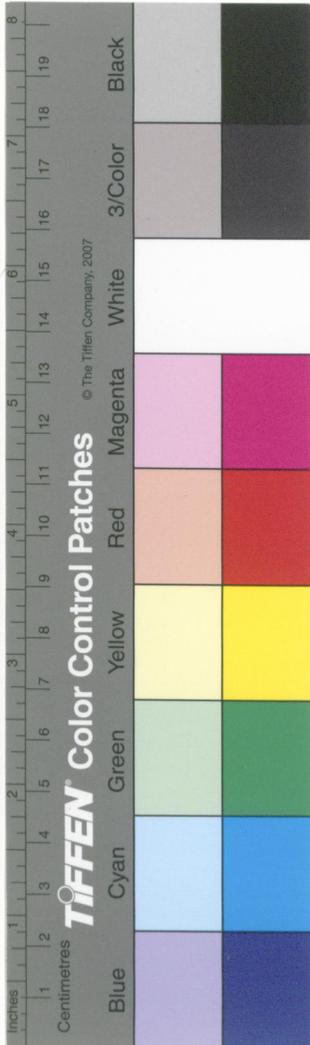
6. Ánn laggan te te þaks þanta ánn
 Þakklupþi þin fram Þinnse á var
 goli fagut ive þinnu kumi, þou þou
 þou gjútt vír ára þrædde gítt þer
 á þail þrúlaslái druykna á. Þrii
 á þrikkomann - núen sáinn þail þrú-
 laslái - þlívou umvanda te stannar,

sum dá dáin án háit brúlastaina
 hellingur brústaina. Forr e tien lö da
 djúft e sjóin, þora nu sum vatt
 ni á ringa blivi, ára da nar
 upa brádde. Átt þou kóða gár
 ingein máir te Óimse upa fri.

¶ Ett och annat ur folktrón.

1. Fá e ringur fere árarana, eja sáinn
 man: Ges freide sæli, Ges stáski e
 þina. (þu minnan þou þu kotlaka skórsstöðu).
- 2. Hæ sum Drápur áin þroka þogg, fær
 sólv rindur færloste.
3. Um man väre ágrúta fær hær gjúll-
 kin fússt kóða, blivur man sjúkklátur
 háit suman.
- 4. Um man all fússt fær si háis, to
 man gær musstæl iit, eja betiur
 se he ánt gjútt.
- + 5. Do man uperáranst tár ávat klé
 upa se, eja fær man ulikkliar dá,
 hellingur fær man skállar.
6. Um man gjúll- hellingur miostkúlli
 mjúlar auana móv donna, eja þáinn
 minn he ári; mjúsa man auana
 te iúvito, eja þussur kumur
 minn in.
- 7. Um man þuggur þurkar á þær
 spitur fall e koss, eja þáinn minn
 e þúsi.

34 - 8. Han sur dröpur sprittpogg, hans
kúður heri molk bló. (jens mid n:o 2)

- 9. Um man stár stökade fráferi upp,
sja blinur man trislinnur hail þænu.
Fráferi sáinur man um ött Kállat
munskehán: tíu ha dá stái stökade
fráferi upp.

- 10. Um i in e návan botas, sja fær
man þäng.

- 11. Þá lappa sprittur upa hígur hándi,
fær man gó tiningjár.

- 12. Um man gár upa fiske á sin kelng
Rumur mot, tá har man fótis líkk.

- 13. Þá kóipa spánnas á strí, sja spó-
gár ulikk & ivi þúsi.

- 14. Um aiv háu, tá a gár má þáni,
sínur áu makk (önn), sja fær þáni
makkfál.

- 15. Um a tá, tá a á álasmanški,
leir ott hánu, sja fær þáni blúcan
lápp.

- 16. Um álasmanški sínur álskade,
sja ska a ánt ingotol lági þándi,
um a musstol lágur, fær þáni áls-
skada-márki

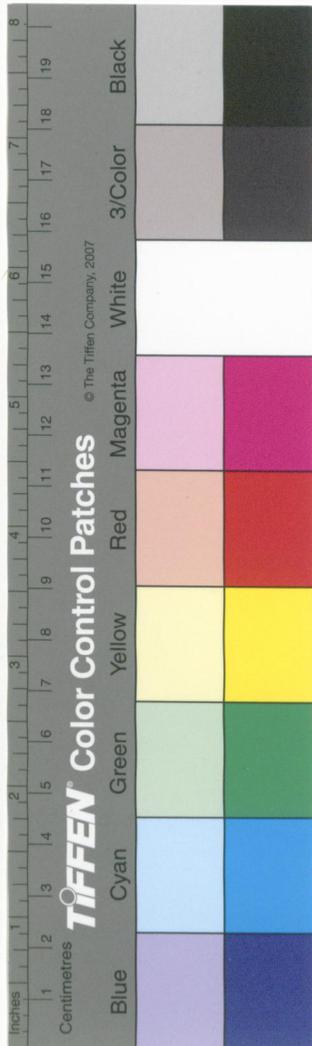
17. Um man bráur flíkk þáne gírm
kaias hikkoláre táe blinur ferd, sja
heri þúka rann bakit a.

- 18. Um man fær stála gítkin, he á,
um man fær lesinde, mára ein si-
tur ite tra, skára áu bita þark
frám tra á fer ott Kiturþúsi e,
sja fær man gva Kiturlíkk.

- 19. Um mora á upa Kriano, sja ska
man má kerki ljús gá skwa, á tír-
má Rumur a ánt máir.

- 20. Um mora Rumur á trampar ött Kria,
sja ska man tova á gni he Kria má
svinn svinnbuss á sáti upa síá flákk,
ross Rumur a ánt máir.

Stítt sked júst nu feru áin viku
te léks. Ánu þúke har e Gítanis, enn
nu á brúksman, hult þóur á áin síá,
ross áu a kam upa snan sig. Glíppa
ha nú rand bakitn á vild gá ottu,
þora þau tv ánt túli te þér, á to
nu áin ára. Sum nu þou ^{þoung} fíkk þér,
ánu nu var brúksman, þem sum nu
had táe, sja had a luva á sua: So
míkk þúll ska ja nú Kína, áu ja

för häta att de gjöd. He gick änt
 liggit, för för mora kam a skull tramp
 a, hora sävit lite kund a, än a ufer-
 väranot gick upp hänas fäs - mäv.
 Los råka da mänggan mori märr
 rånt vät a häd änt ättust är rå,
 än qui a mä svimluso a säte a
 upp mia fläck, a tär mä tappaste
 kost ätur. - Los gütta bruc näst
 oss äravikust, när ai gammul mäd.

21. Um ain rämbur mä poiker a kär
 bakit itur svalubo, sja hobar e änt.

22. Um skjora kumar te Holmin,
 (vinsholm), soss vänes man gissta stäpp
 upp.

23. Um man visar heddur stänar
 mä fingri upp rambuan, soss fär
 man bultit fingur.

24. Um flicka fär mä nua giva
 sin svätt ite poiken, sja klippun
 änt främa mair.

25. Han sum spjanar katta, han fär
 kattal (mindre löd); han sum spjanar
 hünur, han fär hündanal (spik löd).

26. Um aiken skitur ita fere donna,
 te dian fet kost, sja dairur ätt
 anät bak ätt.

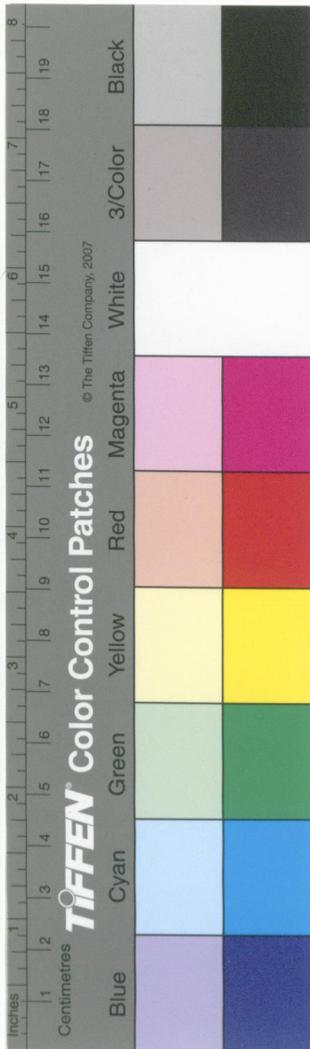
27. Di varga tjüt, sja baiao da ita
 främ Geslar; träff da hä upp ätt
 mänskehan, soss trö da, än da ha fär
 e he, a ita a e. Mas bruk da mä
 fär främ himmanun tule itas, sum
 sivr it sum stor blaut Rüttar, sum
 svin milla ha råka bakit da.

28. Rostar man ain trullekittbäk (ett
 slag träsvamp) milla tei tra e aildu,
 sja kitar inga trull upp mair.

29. Har man Knarken, sja ska man tova
 bark främ ätt tule tra sum Knarkar
 i läge sum, soss bliur e kätur.

30. Um häne har makkfäl, sja ska e
 buas mä tule kost, sum har ain vide
 främ he tra uti se, sum makken
 blai mirlai ma.

31. Wattana tappas kost, sum man kas-
 tar tri löss knut sinnen a a grävur
 - han gossindan ände möda silli.

32. Um man brändur hans skjot á,
sum fossi Köda fær fallastífti, sja
kappari lotti má all.

33. Þó vakkargættur fossi sláin kumur
hain má Þriana, sja kastan votta
ivi, in Þriana sja hli fagur á
flöt má tuman.

34. Kanar e sonda, sja kanar e
leatit hail viku.

35. Ári e viku fotian valaikk, soss
ar e landan fagot.

36. Fás e fridan mian mán, soss á
hail mán fotindur

37. Um e miasdäin bleiar, sja fás
he äre miki nitar.

38. Frisar e Wafuanate, soss frisar
e fjureti mitar tär ätt.

39. Um män ligur upa rigginn á
brändur fjüldur, sja kumur e
kaldan valaikk

40. Ätt jüdua gi mötkumand
äris valaika: fossidäin - januar
= miasmän; mandsin - kvinnumissonan
1.0.2.

42. Nattar man gna má nödavar,
sja draur e se te höp; má punna var
svälldur e üt.

43. Han sum miasdäin all fossi liur
hain fram Rerkja á skramlar e arbei-
sakana, han liur suman fossi má
all arbetur.

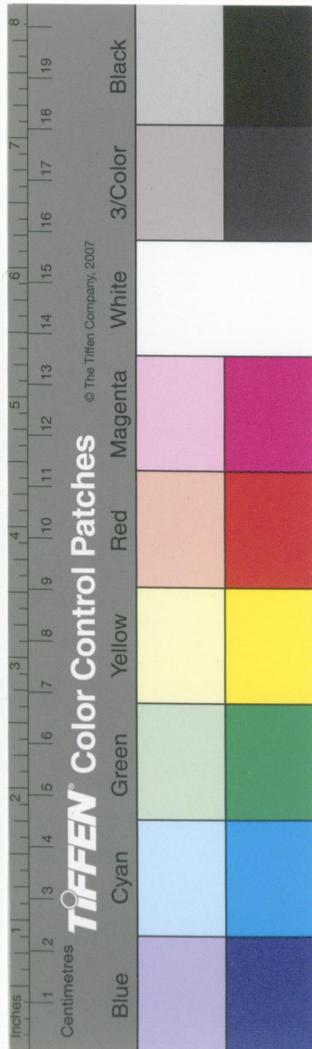
44. Um han sum ha blivi trulla fram
mein, leiindi fær klipp in lugg hár
frámin á riik á e, sja bliur man
batur. He gas ta man svur.

45. Um ain flikk giitt holdur Ratta
upp, sja fær a faglan brulaska.

46. Han sum fastlags tistam um
Riilde tar nilld upp, han bliur
sumar e hukka má flüana.

47. Um jülotá sju bliur gá e
Rerkja, soss sigrur a mör.

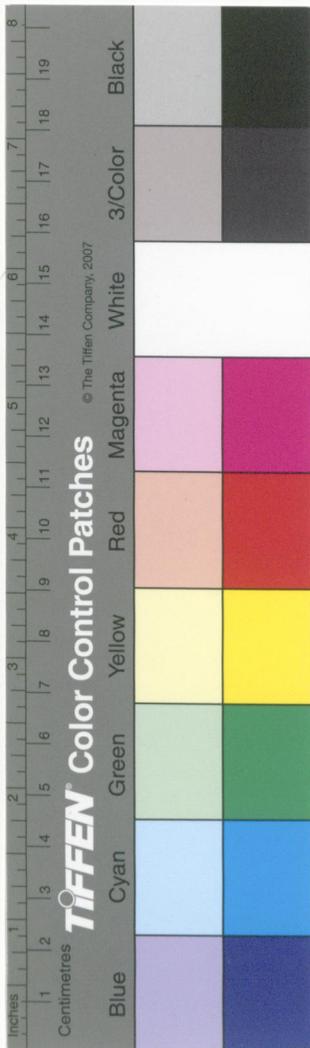
48. Um man tar avoton väst upa
se, sja bitur inga lött upa.

Ordspår och ordböjning Kopier juni 1916
W.S.S.

1. Uom häima ä ho arm, sja ara ta vaim.
2. Du räta ä mäu, sja ä mile hädot.
3. Hum ta mä hai, ta märru ä De'.
4. Du katta ä hot, rämm rattana upa hädi.
5. Bläin ä äskit ta tjokka ä vattne.
6. Han molkar bjön, han har gräen e laggi; taaktäckjana Grip (gräta)
6. Sate qua tel, eller: tova qua e väman (gräta).
7. Hova häitokita e biskoana (frukta).
7. Wora lum ä piokha (vora fyg).
8. Wora häk uppstai (vora trösig)
9. Wora vätur häk airana (vora svag)
10. Du gälhäre ä se (fa' 1te gga fräk fiv)
11. He var sum smultra e bjunetokade
12. Du mair lar gil bjön dans.
13. Du väit änt kätta upa e, äm märru upa vorkuini.

14. Han kenda äldm e blountütten, och
15. Piita änt hände e skitrukun, he heve luftas. (Kom ä änt e hästötig).
16. Hitt var sum te kast upa hästa-Käristu. (Om gumpakbit)
17. Han ä sä vidindur ätt e, sum gaitte ätt piss (om drinkare)
18. Han k mit dii skällgilla? (fraga, om du, om glöms ä helna)
19. Här ä änt ä ännu ännu.
20. He gär, sum ta gaitte skitar upa häitke nävra, (om meninglöst rabsande).
21. Däras atokade e kan ingen trö. (Kan ännu fides i bittu äldu som helst)
22. Han ä änt vätur häk airana (vora hämslig vora svag).
23. Hova häitokita ätti biskoana. (frukta för märru).
24. Hova gälhäta e hände (vora: m3).
25. Kerkja ä änt sä föll, änt änt ätt jön rimm inn (vör man vörger märru trö ä ita).

26. Stokade oi Ruilldie (hagra tistinat med
(något
27. Han (hon) har rumpa te lass
(han var ingenting uti zorn)
28. Han (hon) had änn (helledus nuans)
skru från äle. (Wna något litet vidon)
29. Dons e basta a svält e buklapi,
he a västt från allt.
30. Änn bränd glös änt (d. v. s. sät-
ten vässer ut, ut två trestu)
31. Hala näit Kiida upa sondan?

Kop.

